

ספרי' - אוצר החסידים - ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

וישב (חלק י - שיחה א)

יוצא-לאור למחזור הראשון מלימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת וישב, כ"ו כסלו, ה'תשפ"א (א)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ואחת לבריאה

שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

לזכות
החתן התמים הרב יעקב דוד והכלה מרת חי' מושקא שיחיו
שם־טוב

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת
טו"ב כסלו, ה'תשפ"א

ולזכות אברהם גרשון הכהן בן חי' מושקא שי'

על ידי ולזכות הוריהם
הרה"ת יוסף יצחק וזוגתו מרת חנה שיחיו שם־טוב
הר"ר זאב וואלף וזוגתו מרת ליבא יוספה שיחיו רודאלף

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2020

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

וישב

לעיין בעצמו בפי' התרגום, ולמה מעתיק רש"י כאן גם לשון התרגום*⁴?
(ב) פי' ההמשך „מאלמים אלומים” (כתרגומו מאסרין אסרין), ופי' התיבה „אלומים” (עמרין כו') – הי' צ"ל כ"א בדיבור בפ"ע⁵?

(ג) כמדובר כמה פעמים, מביא רש"י ב' ראיות במקום שראי' אחת לבד אינה מספקת. ובנדו"ד, לכאורה ד' הראי' מהכתוב (נושא אלומותיו), ובפרט ש' ראי' הב' אינה מל' התנ"ך, אלא מלשון המשנה?

(ד) בהראי' מהכתוב מעתיק רש"י גם התיבה „נושא (אלומותיו)”, דלכאורה אינה מוסיפה כלום בהראי'⁶?

(ה) על דרך זה בהראי' מהמשנה, מעתיק גם התיבות „(והאלומות) נוטל ומכריז”, דלכאורה הול"ל רק „והאלור מות (בכ"מ?)” ודברי רש"י הרי מדויי-קים הם בחסר ויתיר?

ב. והביאור בזה:

כוונתו של רש"י אינה רק לבאר

א. עה"פ¹, והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה" פרש"י „מאל-מים אלומים – כתרגומו מאסרין אסרין, עמרין. וכן² נושא אלומותיו וכמוהו בלשון משנה³ והאלומות נוטל ומכריז”.

והנה בפשטות נראית כוונתו של רש"י: התיבות „מאלמים אלומים” לא למדם התלמיד עדיין, ולכן מביא רש"י מהתרגום, שפירושן „מאסרין אסרין” (– קושרים קשרים). ואח"כ מוסיף רש"י ומפרש ש„אלומים” פי' רושו „עמרין” (כדמוכח מהראיות ש' מביא) – והיינו ש„מאלמים אלומים” שבפסוק משמעותו, קושרים (קשרים של שבלים –) עמרין.

וצריך להבין:

(א) דרכו של רש"י ברוב המקומות לכתוב רק „כתרגומו” מבלי להעתיק לשון התרגום⁴, וסומך על הלומד

(1) פרשתנו לו, ז.

(2) תהלים קכו, ו.

(3) ב"מ כב, ב. תוספתא ב"מ פ"ב ה"ב. ומזה שרש"י כותב על תוספתא „בלשון משנה” נראה שבפירושו עה"ת גם (עיני הכתוב ב)תוספתא נקרא „(בלשון) משנה” ושולל בזה רק (ל)הגמרא. וראה לקמן בפנים סס"ד מה שדייק רש"י לכתוב בלשון משנה (וראה גם משכיל לדוד כאן).

ובכ"ז דוחק לומר דקרי לתוספתא משנה. וי"ל הדייק כאן – כפשוטו – לשון המשנה, וגם התוספתא (וברייתא) נכתבה בל' המשנה, משא"כ הגמרא או תורה.

(4) ראה פרש"י וירא כב, יד. ותולדות כה כט.

ועוד.

* (4) ראה גם לעיל ע' 74 ס"ג.

(5) ע"ד בראשית (א, ב) ועוד. אבל ראה ויצא ל, ת. ועוד.

(6) ואין לומר שהוא רק כדי להודיע מאיזה פסוק הוא הראי' כי לפי"ז (לא הו"ל להעתיק) תיבה נוספת מהכתוב שאינה שייכת לכאן כ"א (הול"ל „בתהלים אלומותיו” (שהרי תיבה זו ישנה בתהלים רק פעם א') – ע"ד בפרש"י לך (יד, ז) „ביהושפט”. ויחי (מט, ו), בדברי הימים. ועוד.

(7) באם כוונתו להדגיש שראייתו היא מכאן ולא ממשנה אחרת.

מכוון הוא¹¹ ומתאים להמאורע כפי שאירע אח"כ¹² בפועל – כי קשרו עמרין דוקא:

להלן (בפ' מקץ¹³) מסופר שקיום החלום בפועל, בא עי"ז שהי' רעב בארץ כנען ואחי יוסף ירדו למצרים לשבור בר, ובהיות יוסף השליט ה' משביר בר (מהעמרין דמצרים), הש' תחוו לו אחיו וקנו התבואה ממנו¹⁴,

הפרטים ובמיוחד – בחלום בן זקונים דיעקב, ושיעקב ממתין ומצפה להחלום. (וראה ג"כ בתו"ת פרשתנו לו, ט).

וגם בחלומי ה' של יוסף י"ל, שמוכן בפשטות (ועד שאין רש"י צריך לפרשו) שלרמוז על יעקב והשבטים – אנשים הכי חשובים, צריך שיהי' החלום בדברים הכי חשובים בעולם – השמש וכו'. ועד"ז בנוגע לחלום שר המשקים והיא כפורחת גו' – להדגיש שהאחריות עליו מתחלה ועד סוף; בחלומות פרעה, שא' מהחלומות הי' שבבלים לרמוז על הרעב – חסרון התבואה, (ומזה מוכרח הפתרון – ראה כלי יקר (שם)).

וכן החלום השני (– כפתרונו של יוסף שהטעם על ב' החלומות הוא) בכדי לרמוז עי"ה, השנות החלום גו' כי נכון הדבר גו' וממחר האלקים גו'" (מקץ מא, לב). שלכן הוכרח א' להיות בתוכן אחר מהשני – ראה לבוש האורה שם. הרי מובן למה הי' בפרות, כי בהם חורשים השדות (מדרש הגדול) ומולידות (כזרע שב-שבילים).

(11) ואף „שאינן חלום בלא דברים בטלים“ כמו שפירש רש"י בפרשתנו (לו, י. מברכות נה, א), הרי פירוש „בטלים“ כאן – שלא נתקיים, ולא שאין מכוון.

(12) ואף שהתלמיד לא למד עדיין פתרון החלום – הרי בעת לימודו החלום יודע שיש פתרון שצ"ל מתאים לחלום. ודרכו של רש"י (ראה רש"י מקץ מא, ב, „סימן הוא כו'“) לפרש בחלום התאמתו עם פתרונו. ויתירה מזו בנדודי, שזה שייך לפי התיבה „אלומים“ כאן.

(13) מקץ מא, נד, מב, ו.

(14) ראה רמב"ן, חקוני, טור הארון ועוד, וראה גם באר מים חיים על פרש"י.

ש„מאלמים אלומים“ פי' קושרים קש' רים (סתם), אלא (ובעיקר) – ש„אלומים“ היינו „עמרין“.

והביאור: חלומי של יוסף הי' ע"ד שנאמר בחלום פרעה⁸, „את אשר האלקים עושה – הגיד“ דברי עתידות ונבואה אמתית – שאחיו עתידים להשתחוות לו כשם שהשתחוו אלומי-תיהם לאלומתו. שלכן כשיוסף סיפר חלומי תיכף אמרו לו אחיו: „המלוך תמלוך עלינו גו'“. הרי שזהו תוכן החלום ולכן גם „אביו שמר את הדבר ממתין ומצפה מתי יבוא“⁹.

ועפ"ז מובן שגם הפרטים שבחלומי הם מכוונים ומורים על פרטי המאורע עליו מודיע החלום.

ולכן מבאר רש"י ד„אלומים“ פי' „עמרין“, היינו דגם זה שהיו „אלומים“¹⁰

(8) מקץ מא, כה.

(9) וישב לו, יא.

(10) ואף שמוכרח שהדוגמא תהי' באיזה דבר, וא"כ אינו מוכרח בפשוטו של מקרא* שיהי' על הפרט טעם. וכמו בחלומי ה' של יוסף (בפרשתנו) שאין רש"י מפרש למה הי' החלום בשמש וכו' (אף שישנו טעם לזה – ראה ב"ר (פד, יא) ששמי שמש); וכן בחלומותי של שר המשקים: והיא כפורחת גו'. ועוד; של פרעה (בתחלת פ' מקץ) לא כתב רש"י טעם על זה שהחלום הי' דוקא בפרות ובתבואה.

– מ"מ מובן שיומתק יותר לומר שמכוונים גם

* ולהעיר ממש"כ הגאון הרצובי דב' הדעות בהפתקין הדבורים והזקנים (ירוש' טנה' ספ"א) פליגי באם דבר הכרחי הוא ג"כ בגדר השגחה. ובכלל ד(בעניני תורה וכי"ב) גם הפרטים חשיבותם בפ"ע אף שמוכרחים הם (דלא כהשיטה במו"נ ח"א פנ"ב וצפנינו לשם). ונפק"מ גם בעיני הלכה וגם להיפך: הולכה דלפעמים בטלה (מבזים ג, א) אם הוי עבודה. ועוד. (ראה צפנינו תרומות נ, א. מהד"ת נא, ב. מפנצ"פ פ"ז).

יש מקום לטעות¹⁹, כנ"ל, שהפירוש ד"מאלמים אלומים" הוא (לא קשרים אלא), "כריכין" – מל' כריכה, ואז קשה לפרש שהמדובר הוא ב"עמריין" – ומכיון שבפשוטו ש"מ לדעת רש"י מוכרח לפרש "אלומים" – "עמריין" (שדוקא אז יתאים פרט זה המדובר בהחלום לפרטי המאורעות כפי שהיו בפועל), לכן מדייק ומקדים לפרש התיבות, "מאלמים אלומים" כפי' הת"א "מאסרין אסרין" דוקא.

– ולאידך, מכיון שמה שמכריח את רש"י לפרש תיבות אלו כהתרגום אונקלוס תרגום הוא הא ד"אלומים" היינו "עמריין", לכן באו ב' ענינים אלה כדיבור אחד.

ד. אמנם עדיין צריך ביאור:

מפי' התרגום, "מאסרין אסרין" מובן ש"אלומים" פירושה (ע"ד פי' מאלמים) קשרים, וכן הוא גם בפשטות, שהרי ב' התיבות, "מאלמים" ו"אלומים" שתיהן הן משרש אחד²⁰ – ולפי"ז פירוש (מאלמים), "אלומים" הוא – (קושרים) קשרים" סתם. והגם שבאם נפרש שהקשרים היו של "עמריין" – יהי החלום מכוון בכל פרטיו, אין נרמז זה, לכאורה, ב"אלומים".

ולכן מכוונים דברי החלום שרמזו על השתחוות אחי יוסף אליו בענין ד"אלומים" – שבליים, שאלומת (תבואת) יוסף, קמה וגם נצבה" ואלומות אחיו השתחוו לאלומתו¹⁵.

ג. עפי"ז יתבאר מה שרש"י מקדים לפרש התיבות, "מאלמים אלומים" – כתרגומו (ומעתיק פירוש התרגום) מאסרין אסרין.

"מאלמים אלומים" תרגם בתרגום ירושלמי, "מכרכין כריכין"¹⁶, שזה סובל ב' פירושים: א) קשירה¹⁷, ב) כריכה¹⁸.

והנה לפרש"י שהקשרים ("כריכין") היו של שבליים, מובן שפי' מאלמים היינו קושרים, שהרי בשבליים לא שייך כ"כ כריכה כ"א קשירה שלא יתפזרו ברוח וכדומה.

ולכן מעתיק רש"י גם לשון התרגום (אונקלוס), "מאסרין אסרין" להדגיש ש"מאלמים אלומים" הפירוש קושרים קשרים אשר לכן אפ"ל משמעותן – קושרים קשרים של "עמריין" – אבל אם הי' כותב, "כתרגומו" (סתם) ותו לא – שגם תרגום ירושלמי¹⁹ בכלל זה – הרי

15) ולפי פי' זה (גם) יומתק ה"מאלמים אלומים גו' בתוך השדה" כי מה שקושרים (סתם) בשדה זהו שבליים ועושים מהם עמרים.

16) כ"ה גירסת רש"י ב"מ (כא, א) ד"ה כריכות. וכ"ה בערוך ערך כרך. וראה תו"ש פרשתנו אות סח. אבל לפנינו הגירסא מפרכין פירוכין – ולפי"ז אין לטעות בכוננתו. ראה לקמן הערה *19.

17) וכפי רש"י ב"מ (שם). וראה בערוך שם.

18) ובדוגמת (פסחים קטו, א): ניכרוך.. מצה ומרוך.. שהי' כורכין כו'. וראה בערוך שם.

19) שבגוד"ד הביאו רש"י כפי' לב"מ שם. וידועה השקו"ט הראה רש"י ת"י שעל התורה.

*19) אבל באמת אין הפי' (בירוש') כן, וכדמוכח ברש"י ב"מ (שם). וכן לפי הגירסא שלפנינו מפרכין פירוכין, "הוא ענין קשירה" (פי' יונתן).

וראה אוה"ת בראשית (ח"ה ע' תתקא) דפריכין מל' קצירה, ולפי"ז מוכרח דקאי על תבואה. אבל לפ"ז אין הכרח דקאי על עמרים כי יש לפרש "מאלמים אלומים" קוצרין שבליים. ראה משכיל לדוד כאן.

20) וראה רב"ע כאן: מאלמים מנזרת אלומים.

ומכריזו" – דמפני כובדן נשארות במקומן ואינן מתגלגלות ממקום ל־ מקום, ומכיון דמקום הוי סימן לכן הדין דנוטל ומכריז²³. ומלשון זה הוכחה שהאלומות היינו עומרין שבליים שהם דבר כבד שאינו מתגלגל^{23*}, ומכיון שתיבה זו היא לשון המשנה (וכדיוק לשון רש"י) – הלכות פסוקות – בודאי שבלימוד ההלכות מדייק התנא ללמד בסגנון ברור (שהרי בתושבע"פ – ההלכה מפורשת וברורה יותר מבתושב"כ), הרי מובן שכשאומר „אלומותיו" ה"ז תיבה שתוכנה ברור (להלומד ההלכה)²⁴; וע"ד הרגיל, קשר שהוא כבד, הוא אלומה של שבליים²⁵.

אלא שאין רש"י מסתפק בראי' זו, כי י"ל ד„לשון תורה לעצמה ולשון

ולכן מביא רש"י דוגמאות ש„אלור־מים" פי' עמרין²¹.

ולכן כשמביא רש"י הכתוב ד„אלור־מותיו" לראי' דאלומים קאי על שבליים, מעתיק גם התיבה „נושא (אלומותיו)“, שמזה מוכח שאלומה קאי על שבליים, שהרי אין לומר „נושא קשרים“.

ואין רש"י מסתפק בדוגמא זו, כי יש לדחוק ולפרש שם, ש„אלומות" הם קשרים סתם, והכוונה (גם) על שקים קשורים שמכילים הזרעונים לאחרי הדישה, ולא שאלומות היינו עומרין דשבליים²².

ולכן מוסיף רש"י עוד דוגמא מלשון המשנה: „והאלומות נוטל

(21) וכ"ה לפי התרגום – וראה בתרגום רות ב, ו שתרגם „ואספתי בעמרם" ואכניש שובלין באלומיא, ושם ב, טו על „בין העמרים – ביני אלומיא". והטעם שתרגם כאן אלומים „אסרין" – סתם ולא אלומיא וגם לא עמרין – ע"ד ת"א תצא כד, יט) י"ל כי תיבת אלומים תיבה רגילה היא בכתוב שידוע פירושה (להתרגום) שהיא עמרין.

[ואף שכתוב כאן אלומים – בל' זכר, משא"כ „אלומותיו" שבתהלים שכתוב בל' נקבה, מ"מ הרי בפסוק זה עצמו כתוב אלומתי' – בל' נקבה, ומזה מוכח שהיא אותה התיבה שבתהלים – וראה גם ראב"ע כאן. (וע"ד המבואר לעיל בפרש"י (וישלח לב, ט) שישנן תיבות (שאותה תיבה עצמה) משמשת לשון זכר ולשון נקבה)]
ופי' התיבה „מאלמים" למדנו ממנה (כב' ראב"ע שבהערה הקודמת), כי מאלמים מגזרת אלומים היא, ומזה ידענו פירושה דקאי על עשיית האלומות – קשירת שבליים – (ובל' התרגום) „מאסרין", ולכן תירגם גם תיבת „אלומים" (בהמשך ל„מאסרין") „אסרין".

(22) ראה גם משכיל לדוד כאן. אבל מש"ש: הדוצרן רש"י להביא גם לשון המשנה דאל"כ „דלמא מאלמים אלומים ר"ל קוצרין שבלין" דוחק הוא שהרי כבר הקדים רש"י והכריח פי' מאלמים כתרגומו.

(23) כ"ה לפי האוקימתא דרבא (ב"מ כב, ב) שכך הלכתא. אבל גם לפי האוקימתא דרבה דמיירי ביש בו סימן והטעם „כיון דגביהן לא מדרסא" (שם כג, א) ג"כ מוכח ככפנים.

(23*) משא"כ בשקים קשורים שכ"כ סימנים ישנם: אופן הקשירה, צורת השקים וכו'.
(24) ועפ"ז יובן ג"כ מה שרש"י הביא הראי' מתוספתא דסדר נזיקין (ב"מ) ולא מתוספתא הקודמת לה, מסדר זרעים (מעשרות פ"ב מ"ח): והאלומות וכו' אסורות משום גזל (ראה שבת לא, ב: והי' אמונת עתיד גר' אמונת זרעים, ישועות נזיקין).

ועוד י"ל הטעם – כי מקור הדין שאי' במס' מעשרות הוא הדין שבתוספתא דב"מ, כי הטעם דאסורות משום גזל (הדין דמס' מעשרות) הוא מכיון דבאלומות הוי מקום סימן ומחוייב להכריז (הדין דמס' ב"מ).

(25) ובפרט שהרי מ"ש בפרשתינו „מאלמים אלומים בתוך השדה" מוכח שהוא דבר שקשורים בשדה. וע"ד הרגיל קושרים שם שבליים כדלעיל הערה 15.

הניצוצות המפוזרים בצל, ולהעלותם שיתאחדו „באחדות הוי" – והוא ע"י עבודתו בתומ"צ³⁰,

על האדם לצאת (ממקום מושבו) לתוך השדה ולהתעסק³¹ שם בהעבודה ד, „מאלמים אלומים" – לקבץ הניצוצות המפוזרים בעולם.

וזהו העבודה בהתעסקות עם הזולת: לצאת מד' אמותיו אל אלו הנמצאים (עדיין) ב„חוצה" להחזירם בתשובה³² לקרבם לעבודת ה' ולתורתו ואל המאור שבה³³ זוהי פנימיות התורה³⁴ – אילנא דחיי³⁵.

[וזאת שהנהיגו רבותינו נשיאינו לשלוח שלוחים למקומות שונים (גם רחוקים)³⁶ בעולם, לקבץ הניצוצות

חכמים לעצמן²⁶, ולכן צריך להראי' מ„נושא אלומותיו", ואדרבה, משם הוא עיקר הראי', ולכן מביאה ראשונה.

ה. מינה של תורה שבפרשי':

מבואר בתו"א בפרשתנו²⁷ שהעבור דה ד, „מאלמים אלומים" ברוחניות היא בירור „הניצוצין שנפלו בבחי' פירוד בשבה"כ והיו מעלי' אותן .. להתכלל במל' דאצי' ועי"ז היו מתחברים שם יחד והיו לאחדים שהרי נכללו באחדות ה' .. וזהו מאלמים אלומים עד"מ כמו שוקשרין העמרים שמקבצים כמה שבלים רבים מאד ומחברים אותן וקושרין אותן באגודה אחת כו"²⁸.

וענין זה של בירור הניצוצות ולהעלותם בבחי' אחדות ה' הוא גם בבחי' הנשמות – כמבואר בתו"א²⁹.

והנה ענין „מאלמים אלומים" כפשוטו נעשה בשדה, וצריכים לזה התעסקות מיוחדת לצאת אל השדה מקום השבלים המפוזרות ולהתעסק בקשירתן.

ומכאן הוראה בעבודת הברורים: נוסף על עבודת האדם לקבץ כל

(26) חולין קלו, ב. ע"ז נה, ב.

(27) כת, א, אוה"ת בראשית כרו ו תתפג, א.

(28) בתו"א (שם כז, ד), ובאוה"ת (שם): „וזאת

תורת האדם לברר בירורין ולהעלותן מבחי' הפירוד כו' ע"י עבודתן ותורתן הם עושים (בעשי', דשם הוא עיקר הפירוד והריבוי עושים) שם ג"כ אחד שהם מעלים הניצוצים שנפלו שם בשבה"כ שיתעלו באחדות ה'". וראה ג"כ תו"ח פרשתנו סו, א ואילך.

(29) כז, ג. וראה בארוכה תורת חיים שם. ואף שבתו"א שם ע"ד: „הס"ר נשמות הם שכבר נתקנו ונתבררו כו' – ראה בארוכה בביאור הצ"צ על פ' ח"ש מאדמו"ר הזקן ס"ב (נדפס בהוספות לתו"א טז[קמ], ד).

(30) ראה הערה 28, וראה לקו"ת שלח (לו, ב): עיקר התו"מ הוא כו' בחי' בירורים לברר הטוב מן הרע שע"י השבירה כו' נפלו רפי"ח ניצוצין כו' והן צריכים עלי' כו'.

(31) ראה סד"ה לולב וערבה תרס"ו.

(32) וראה תו"א מו, א: הנה בירורי' ותשובה הכל ענין א' שהי' יורד ממקום גבוה וצריך לעלות לשם כו'. וראה ג"כ תו"ח סו, ג: „שנתקשרו ונתייחדו כל הריבוי דנש"י כו' והיינו ע"י התשובה האמיתית במס"נ'.

(33) איכ"ר בתחלתו. ירושלמי חגיגה פ"א סה"ז, ובקרבן העדה שם.

(34) וראה לקוטי לוי יצחק הערות לזהר ח"ב פ' תשא ע' קנ: שבאיזה דבר יכולים לברר ולאסוף את הניצוצין הוא ע"י תורה דוקא כו' בכח הרזי תורת.

(35) זח"ג קכד, ב. וראה אגה"ק סכ"ו.

(36) אבל הם שם רק בריחוק מקום גשמי, כי ברוחניות קשורים הם לשרשם ומקורם – המשלח. וראה לעיל ע' 107 ואילך שגם בעת עסקו בה„חוצה" יוקבע בלבו שכ"ז הוא מילוי כוונתו של המשלח, ובמילא הוא וכל עניניו – גם לבושי – קשורים להמשלח.

המפוזרים שם, ולהפיץ ולגלות שם את מעיינות החסידות³⁷

ומפרש רש"י „מאלמים אלומים – כתרגומו מאסרין אסרין“. ומלמדנו, ד- העבודה בנירור והעלאת הניצוצות צריכה להיות באופן של „מאסרין אסרין“ להעלותן שיהיו מקושרים ל- מקורן (לא רק באופן של כריכה, כ"א) בקשר של קיימא³⁸ – היינו שפעולתו על הזולת תהי' שיהי' מקושר, שיתק- שר לעבודת ה' בחזק באופן שה„רוח שטות“ וכל הרוחות המנשבות בעולם לא ינתקו אותו (ח"ו) מדרך התורה³⁹.

והעצה היעוצה לזה, מפרש רש"י בהמשך דבריו „(מאסרין אסרין) עמדין“: שבכדי לפעול שה„אלומים“ ש„מאל- מים“ יהיו באופן של קיימא, דרוש שיהי' הקשר של שבליס „(עמדין)“ דוקא, שביכולתם (ע"י זריעה) להצמיח פירות ופירי פירות. היינו שישתדל עם זולתו באופן שיהי' טופח ע"מ להטפיח⁴⁰ – שהוא עצמו יפעול על סביבתו לקרבם לעבודת ה', ואז יהי' בטוח שעבודתו תהי' לה קיום⁴¹.

ולאחרי כ"ז מסיים בהפסוק „והנה תסובינה אלומותיכם ותשתחווין לאלו- מת" – שלימות העבודה⁴² בפעולתו על הזולת הוא כאשר יפעול להביאו ל- אלומתו של יוסף הצדיק הוא השליט בכל ארמ"צ – נשיא הדור, לפעול שיהי' בו ההשתחיה והביטול להנשיא.

ו. דובר כמ"פ, שיום השבת שייך לימי השבוע שלפניו (– שהרי „מי שטרח בע"ש יאכל בשבת“⁴³), וכן לימי השבוע שלאחריו (שבת מיני' מתברכין כולא יומין⁴⁴); שיום השבת מקשר ומאחד ימי השבוע שלפניו עם ימי השבוע שלאחריו.

והנה, בכר"כ שנים חלה פ' וישב בהשבת שבין יום הגאולה די"ט כסלו וימי חנוכה (כקביעות שנה זו*). וע"פ הידוע, שפרשיות השבוע שייכים לה- זמן שבו קורין אותן⁴⁵, מובן שה- הוראה הנ"ל שבפרשתנו שייכת לחג הגאולה די"ט כסלו, ולימי החנוכה⁴⁶;

משא"כ הלומד מן הרשע" (צפנת פענח לבעל התולדות י"ז סח, א).

42) ראה בתו"א כה, ב: „מדריגת הבירור דיוסף הוא למעלה מעלה מהבירור של השבטים כו' שמעלין מ"ן .. ועדיין לא נהפך לאלקות ממש עד שיוסף ממשיר מ"ד .. וזהו תסובנה אלומותיכם ותשתחווין לאלומתי בבחי' ביטול ממש .. שע"י המ"ד דיוסף שמבררם כו' שיכללו בביטול אמיתי דמ"ה וזהו ותשתחווין כו"ו, וראה ג"כ בארוכה לקו"ש ח"ג ע' 808 ואילך.

43) ע"ז ג, א.

44) זח"ב סג, ב, פח, א.

45) ראה של"ה חלק תושב"כ ר"פ וישב. אוה"ת ר"פ נצבים. ועוד.

46) ולהעיר אשר יום הראשון דחנוכה [אשר „עיקר הנס ביום א', והוא כולל ז' ימים“ – ש"א

(* תשל"ד – שנת הדפסת השיחה בפעם הרא- שונה. המו"ל.

37) וראה ג"כ בארוכה לעיל שם ס"א.

38) וראה לקוטי לוי"צ שם ע' קמט, שפי' מאלמים אלומים .. שהיו קושרין קשרים כי פירוש אלם הוא קשר בחזק .. שאלם הוא מל' חזק.

39) וכ"ה בעבודת עצמו. ראה לקולו"צ שם (ע' קג): „וצריך לקשור את הרוי תורה שלא יסורו לעולם, שאז כמור"כ מה שבכוחם קושר את הניצוצין הוא ג"כ קשר של קיימא שלא יפלו ויתפזרו .. משא"כ אם התורה תשתכח ממנו ח"ו כו"ו“.

40) ראה לקו"ש חלק ז' ע' 241.

41) וכ"ה בעבודת עצמו, שלימוד התורה שלו צ"ל באופן של „עושה פרי“ (– כענין מבין דבר מתוך דבר) וכפי' הבעש"ט במשנה דאבות פ"ו מ"ג „שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים בלבד כו' כי הלומד מן הצדיק עושה פרי כי פרה ורבה,

(„חוצה“) ה"ה ביתר שאת ויתר עז
לאחרי הגאולה די"ט כסלו.

ועד"ז היא ההוראה דנרות חנוכה:

מבואר בחסידות הטעם מה שה-
מצוה דנרות חנוכה⁵¹ היא „להניחו על
פתח ביתו מבחוץ“, כי ענינם של הנרות
הוא להאיר ולברר גם את ה„חויץ“,
(החשך) רה"ר, (גקה"ט) וטורי דפרו-
דא⁵² – בירור הניצוצות דגקה"ט,
שזוהי העבודה דתשובה.

וע"י עבודה זו ד„מאלמים אלומים“
– קיבוץ הניצוצות הנמצאים בה-
„חוצה“ ע"י קירוב לבן של ישראל
לאביהם שבשמים, הרי כש„ישראל
עושין תשובה (מיד הן) נגאלין“⁵³,
בגאולה האמתית והשלימה ע"י משיח
צדקנו, בקרוב ממש.

(משיחות ש"פ וישוב,

ונר ה' דחנוכה, תש"ז)

(51 וראה תו"א (מקץ מא, א) ד"ה כי אתה
נרי, שזהו ג"כ ענין ד„וה' יג' חשכי“ – החושך
דדורותינו עקבתא דמשיחא, ובביאור על ד"ה
הנ"ל (שם מא, ג): וה' יג' גו' נמשך משם ה' כו'
(וההמשכה) ממקום עליון כו' (היא) ע"י צדקה. –
והרי עבודה דהשתדלות עם הזולת הו"ע צדקה
רוחניות.

(52 ראה בארוכה ד"ה נר חנוכה תרמ"ג
(בתחלתו) ותש"ד. ולהעיר גם מאוה"ת ר"פ מקץ
[בפי' מרז"ל שבת (כא, ב) עד שתכלה רגל מן
השוק]: להעלות בחי' רגל השמאלי שמתלבש
בקץ דשמאלא. וראה ג"כ לקו"ש ח"ה ע' 223
ואילך.

(53 סנהדרין צו, ב. רמב"ם הל' תשובה פי"ז
ה"ה אגה"ת פי"א.

ועד"ז הוא בנדו"ד, אשר ההוראה הנ"ל
ד„מאלמים אלומים“ – ההשתדלות
לקבץ הניצוצות המפוזרים בה„חוצה“
של כאו"א, ובפרט ההשתדלות עם
ה„חוצה“ כפשוטו, להחזירם בתשובה
– היא נקודה המשותפת בי"ט כסלו
וימי חנוכה.

והביאור: מהענינים העיקריים⁴⁷
שבהם התעסק אדה"ז בהשתדלות
מיוחדת, ה' עשיית בעלי תשובה,
וכידוע⁴⁸ מה שאמר לבנו אדהאמ"צ
(בקשר לחלומי) שבשמעו ממורו הה"מ
ממעזריטש המשל ע"ד צדיקים ובעלי
תשובה⁴⁹, נחקק אצלו שצריך לקרב
כאו"א מישראל; וה' שנים נסע ממקום
למקום (בגלוי ובסתר) לעורר ולקרב
בני"ל לתומ"צ וכו'.

והנה לאחרי הגאולה די"ט כסלו
הותחלה⁵⁰ העבודה ד„יפוצו מעינותיך
חוצה“ – לפעול בהחוצה באופן של
„יפוצו מעינותיך“ – בהתרחבות והת-
פשטות גדולה; ומזה מובן שהוראה
הנ"ל ד„מאלמים אלומים בתוך השדה“

ד"ה בכ"ה בכסלו פמ"ב] חל בשבעת הימים
דיט"כ*. וראה ג"כ לקו"ד ח"א ע' כא.

(47 ראה לקו"ד ח"ד סוף ע' תשנה ואילך.

(48 לקו"ד שם ע' 1512.

(49 אור תורה להה"מ (הוצאת קה"ת) ע' קי,

א.

(50 תורת שלום ס"ע 112 ואילך.

(* שייכות המספרים די"ט"כה – מובנת
נפישת"כ בתו"א בראשית (ו, רנ"ד), ולקו"ת נצבים
(מ, סע"ב) והגהות הצ"צ לשם.

